פרשת מצורע

ספר ויקרא · עם פירוש רש״י

נוסח המקרא: מקרא על פי המסורה (CC BY-SA), באדיבות ספריא.
פירוש רש״י: Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain), באדיבות ספריא.
הקובץ מופץ בחינם ברישיון CC BY-SA: מותר להעתיק ולהפיץ, עם ציון המקור ובאותו רישיון.
geulaquiz.com

פרק י״ד

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

ב׳ זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

זאת תהיה תורת וגו׳. מְלַמֵּד שֶׁאֵין מְטַהֲרִין אוֹתוֹ בַּלַּיְלָה (ספרא)׃

ג׳ וְיָצָא הַכֹּהֵן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע־הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ׃

אל מחוץ למחנה. חוּץ לִשְׁלוֹשָׁה מַחֲנוֹת שֶׁנִּשְׁתַּלַּח שָׁם בִּימֵי חֲלוּטוֹ׃

ד׳ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַהֵר שְׁתֵּי־צִפֳּרִים חַיּוֹת טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃

חיות. פְּרָט לְטָרְפוֹת׃

טהרות. פְּרָט לְעוֹף טָמֵא, לְפִי שֶׁהַנִּגְעִים בָּאִין עַל לָשׁוֹן הָרַע שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה פְּטִפּוּטֵי דְּבָרִים, לְפִיכָךְ הֵזְקִקוּ לְטָהֳרָתוֹ צִפֳּרִים שֶׁמְּפַטְפְּטִין תָּמִיד בְּצַפְצוּף קוֹל (ערכין ט״ז)׃

ועץ ארז. לְפִי שֶׁהַנִּגְעִים בָּאִין עַל גַּסּוּת הָרוּחַ (שם)׃

ושני תולעת ואזב. מַה תַּקָּנָתוֹ וְיִתְרַפֵּא? יַשְׁפִּיל עַצְמוֹ מִגַּאֲוָתוֹ כְּתוֹלַעַת וּכְאֵזוֹב׃

עץ ארז. מַקֵּל שֶׁל אֶרֶז׃

שני תולעת. לְשׁוֹן שֶׁל צֶמֶר צָבוּעַ זְהוֹרִית׃

ה׳ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃

על מים חיים. נוֹתֵן אוֹתָם תְּחִלָּה בִּכְלִי, כְּדֵי שֶׁיִּהֵא דַּם צִפּוֹר נִכָּר בָּהֶם, וְכַמָּה הֵם? רְבִיעִית (סוטה ט״ז)׃

ו׳ אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת | הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם־הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים׃

את הצפר החיה יקח אתה. מְלַמֵּד שֶׁאֵינוֹ אוֹגְדָהּ עִמָּהֶם, אֶלָּא מַפְרִישָׁהּ לְעַצְמָהּ, אֲבָל הָעֵץ וְהָאֵזוֹב כְּרוּכִין יַחַד בִּלְשׁוֹן הַזְּהוֹרִית, כָּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הָאֵזֹב — קִיחָה אַחַת לִשְׁלָשְׁתָּן; יָכוֹל כְּשֵׁם שֶׁאֵינָהּ בִּכְלַל אֲגֻדָּה, כָּךְ לֹא תְּהֵא בִּכְלַל טְבִילָה, תַּ״ל וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה — הֻחֱזְרוּ אֶת הַצִּפּוֹר לִכְלַל טְבִילָה (ספרא)׃

ז׳ וְהִזָּה עַל הַמִּטַהֵר מִן־הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃

ח׳ וְכִבֶּס הַמִּטַהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃

וישב מחוץ לאהלו. מְלַמֵּד שֶׁאָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה (שם)׃

ט׳ וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלַּח וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר׃

את כל שערו וגו׳. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל, לְהָבִיא כָּל מָקוֹם כְּנוּס שֵׂעָר וְנִרְאֶה (סוטה ט״ז)׃

י׳ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים תְּמִימִם וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן׃

וכבשה אחת. לְחַטָּאת׃

ושלשה עשרונים. לְנִסְכֵּי שְׁלוֹשָׁה כְבָשִׂים הַלָּלוּ, שֶׁחַטָּאתוֹ וַאֲשָׁמוֹ שֶׁל מְצֹרָע טְעוּנִין נְסָכִים (מנחות צ״א)׃

ולג אחד שמן. לְהַזּוֹת עָלָיו שֶׁבַע, וְלִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ וּמַתַּן בְּהוֹנוֹת:

י״א **וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֶת הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:**

לפני ה׳. בְּשַׁעַר נִקָּנוֹר, וְלֹא בָּעֲזָרָה עַצְמָהּ, לְפִי שֶׁהוּא מְחֻסָּר כְּפוּרִים (כלים פ״א):

י״ב **וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה:**

והקריב אתו לאשם. יַקְרִיבֶנּוּ לְתוֹךְ הָעֲזָרָה לְשֵׁם אָשָׁם לְהָנִיף, שֶׁהוּא טָעוּן תְּנוּפָה חַי (מנחות ס״ב):

והניף אתם. אֶת הָאָשָׁם וְאֶת הַלֹּג (שם ס״א):

י״ג **וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא:**

במקום אשר ישחט וגו׳. עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ בַּצָּפוֹן, וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר? וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר בְּתוֹרַת אָשָׁם בְּפָרָשַׁת צַו אֶת אַהֲרֹן שֶׁהָאָשָׁם טָעוּן שְׁחִיטָה בַּצָּפוֹן? לְפִי שֶׁיָּצָא זֶה מִכְּלַל אֲשָׁמוֹת לִדּוֹן בְּהֶעָמְדָה, יָכוֹל תְּהֵא שְׁחִיטָתוֹ בְּמִקּוֹם הֶעָמְדָתוֹ, לְכָךְ נֶאֱמַר ״וְשָׁחַט ... בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט וְגוֹ׳״ (ספרא):

כי כחטאת. כִּי כְּכָל הַחַטָּאוֹת **האשם** הַזֶּה **הוא לכהן** — בְּכָל עֲבוֹדוֹת הַתְּלוּיוֹת בַּכֹּהֵן הַשְּׁוָה אָשָׁם זֶה לְחַטָּאת. שֶׁלֹּא תֹּאמַר הוֹאִיל וְיָצָא דָּמוֹ מִכְּלַל שְׁאָר אֲשָׁמוֹת לִנָּתֵן עַל תְּנוּךְ וּבְהוֹנוֹת, לֹא יְהֵא טָעוּן מַתַּן דָּמִים וְאִמּוּרִים לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, לְכָךְ נֶאֱמַר כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן יָכוֹל יְהֵא דָּמוֹ נִתָּן לְמַעְלָה כַּחַטָּאת, תַּלְמוּד לוֹמַר וְכוּ׳ בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים:

י״ד **וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בְּהֹן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בְּהֹן רַגְלוֹ הַיְמָנִית:**

תנוך. גֶּדֶר אֶמְצָעִי שֶׁבָּאֹזֶן, וּלְשׁוֹן תְּנוּךְ לֹא נוֹדַע לִי, וְהַפּוֹתְרִים קוֹרִים לוֹ טנד״רום:

בהן. גּוּדֶל:

ט״ו **וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמְאלִית:**

ט״ז **וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמְאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה:**

לפני ה׳. כְּנֶגֶד בֵּית קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים (ספרא):

י״ז **וּמִיֶּתֶר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בְּהֹן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בְּהֹן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם:**

י״ח **וְהַנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה:**

י״ט **וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה:**

כ׳ **וְהֶעֱלָה הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהֵר: {ס}**

ואת המנחה. מִנְחַת נְסָכִים שֶׁל בְּהֵמָה:

כ״א **וְאִם־דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן:**

ועשרון סלת אחד. לְכֶבֶשׂ זֶה שֶׁהוּא אֶחָד, יָבִיא עִשָּׂרוֹן אֶחָד לִנְסָכָיו:

ולג שמן. לָתֵת מִמֶּנּוּ עַל הַבְּהוֹנוֹת; וְשֶׁמֶן שֶׁל נִסְכֵּי הַמִּנְחָה לֹא חֻזְקַק הַכָּתוּב לְפָרֵשׁ:

כ״ב **וּשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ וְהָיָה אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה:**

כ״ג **וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטָהֳרָתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה:**

ביום השמיני לטהרתו. שְׁמִינִי לְצִפֳּרִים וּלְהַזָּאַת עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תּוֹלַעַת:

כ״ד וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְאֶת־כָּל־הַלֹּג הַשָּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

כ״ה וְשָׁחַט אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

כ״ו וּמִן־הַשֶּׁמֶן יִצֹּק הַכֹּהֵן עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמְאלִית׃

כ״ז וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמְאלִית שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

כ״ח וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן | אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל־מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם׃

> **על מקום דם האשם.** אֲפִלּוּ נִתְקַנֵּחַ הַדָּם; לְמֵד, שֶׁאֵין הַדָּם גּוֹרֵם אֶלָּא הַמָּקוֹם גּוֹרֵם (ספרא)׃

כ״ט וְהַנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה׃

ל׳ וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ׃

ל״א אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה׃

ל״ב זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ׃ {פ}

ל״ג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

ל״ד כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃

> **ונתתי נגע צרעת.** בְּשׂוֹרָה הִיא לָהֶם שֶׁהַנְּגָעִים בָּאִים עֲלֵיהֶם; לְפִי שֶׁהִטְמִינוּ אֱמוֹרִיִּים מַטְמוֹנִיּוֹת שֶׁל זָהָב בְּקִירוֹת בָּתֵּיהֶם כָּל אַרְבָּעִים שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וְעַל יְדֵי הַנֶּגַע נוֹתֵץ הַבַּיִת וּמוֹצְאָן (ויקרא רבה י״ז)׃

ל״ה וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת׃

> **כנגע נראה לי בבית.** שֶׁאֲפִלּוּ הוּא חָכָם וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא נֶגַע וַדַּאי, לֹא יִפְסֹק דָּבָר בָּרוּר לוֹמַר ״נֶגַע נִרְאָה לִי״, אֶלָּא ״כְּנֶגַע נִרְאָה לִי״׃

ל״ו וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַנָּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת׃

> **בטרם יבא הכהן וגו׳.** שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאֵין כֹּהֵן נִזְקָק לוֹ, אֵין שָׁם תּוֹרַת טֻמְאָה׃
>
> **ולא יטמא כל אשר בבית.** שֶׁאִם לֹא יְפַנֶּהוּ, וְיָבֹא הַכֹּהֵן וְיִרְאֶה הַנֶּגַע נִזְקָק לְהֶסְגֵּר וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ יִטְמָא; וְעַל מָה חָסָה תּוֹרָה? אִם עַל כְּלֵי שֶׁטַח, יִטְבְּלֵם וְיִטְהֲרוּ, וְאִם עַל אֳכָלִין וּמַשְׁקִין, יֹאכְלֵם בִּימֵי טֻמְאָתוֹ, הָא לֹא חָסָה תּוֹרָה אֶלָּא עַל כְּלֵי חֶרֶס, שֶׁאֵין לָהֶם טָהֳרָה בַּמִּקְוֶה (ספרא)׃

ל״ז וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׂקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל מִן־הַקִּיר׃

> **שקערורת.** שׁוֹקְעוֹת בְּמַרְאֵיהֶן (שם)׃

ל״ח וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃

ל״ט וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת׃

מ׳ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הַנֶּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

> **וחלצו את האבנים.** כְּתַרְגּוּמוֹ: וְיִשְׁלְפוּן — יִטְלֹם מִשָּׁם, כְּמוֹ וְחָלְצָה נַעֲלוֹ (דברים כ״ה) — לְשׁוֹן הֲסָרָה׃
>
> **אל מקום טמא.** מָקוֹם שֶׁאֵין טָהֳרוֹת מִשְׁתַּמְּשׁוֹת שָׁם, לְמֵדְךָ הַכָּתוּב שֶׁהָאֲבָנִים הַלָּלוּ מְטַמְּאוֹת מְקוֹמָן בְּעוֹדָן בּוֹ (ספרא)׃

מ״א וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשָׁפְכוּ אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

יקצע. רדוי״ר בְּלַעַז, וּבִלְשׁוֹן מִשְׁנָה יֵשׁ הַרְבֵּה׃

מבית. מִבִּפְנִים׃

סביב. סְבִיבוֹת הַנֶּגַע; בְּתֹ״כּ נִדְרַשׁ בֵּן — שֶׁיְּקַלֵּף הַטִּיחַ שֶׁסְּבִיב אַבְנֵי הַנֶּגַע׃

הקצו. לְשׁוֹן קְצָיָה — אֲשֶׁר קִצְּעוּ בְּקִצּוֹת הַנֶּגַע סָבִיב׃

מ״ב וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת וְהֵבִיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת־הַבָּיִת׃

מ״ג וְאִם־יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפָרַח בַּבַּיִת אַחַר חִלַּץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי הִקְצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הִטּוֹחַ׃

הקצות. לְשׁוֹן הֲעָשׂוֹת, וְכֵן הִטּוֹחַ, אֲבָל חִלֵּץ אֶת הָאֲבָנִים מוּסָב הַלָּשׁוֹן אֶל הָאָדָם שֶׁחִלְּצָן, וְהוּא מִשְׁקָל לְשׁוֹן כָּבֵד, כְּמוֹ כִּפֵּר, דִּבֵּר׃

ואם ישוב הנגע וגו׳. יָכוֹל חָזַר בּוֹ בַּיּוֹם יְהֵא טָמֵא, תַּ״ל ״וְשָׁב הַכֹּהֵן״ ״וְאִם יָשׁוֹב״, מַה שִּׁיבָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן לְסוֹף שָׁבוּעַ, אַף שִׁיבָה הָאֲמוּרָה כָּאן בְּסוֹף שָׁבוּעַ (ספרא)׃

מ״ד וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא׃

ובא הכהן וראה והנה פשה. יָכוֹל לֹא יְהֵא הַחוֹזֵר טָמֵא אֶלָּא אִם כֵּן פָּשָׂה, נֶאֱמַר צָרַעַת מַמְאֶרֶת בַּבָּתִּים, וְנֶאֱמַר צָרַעַת מַמְאֶרֶת בַּבְּגָדִים, מַה לְּהַלָּן טִמֵּא אֶת הַחוֹזֵר אַע״פִּ שֶׁאֵינוֹ פּוֹשֶׂה, אַף כָּאן טִמֵּא אֶת הַחוֹזֵר אַע״פִּ שֶׁאֵינוֹ פּוֹשֶׂה, אִם כֵּן מַה תַּ״ל וְהִנֵּה פָּשָׂה? אֵין כָּאן מְקוֹמוֹ שֶׁל מִקְרָא זֶה, אֶלָּא ״וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת״ הָיָה לוֹ לִכְתֹּב אַחַר ״וְאִם יָשׁוּב הַנֶּגַע״; ״וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה״ הָא לֹא בָא לְלַמֵּד אֶלָּא עַל נֶגַע הָעוֹמֵד בְּעֵינָיו בְּשָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, וּבָא בְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי וּמְצָאוֹ שֶׁפָּשָׂה — שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ בּוֹ הַכָּתוּב לְמַעְלָה כְּלוּם בְּעוֹמֵד בְּעֵינָיו בְּשָׁבוּעַ רִאשׁוֹן — וְלַמֶּדְךָ כָּאן בְּפִשְׁיוֹן זֶה, שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּעוֹמֵד בָּרִאשׁוֹן וּפָשָׂה בַּשֵּׁנִי; וּמַה יַּעֲשֶׂה לוֹ? יָכוֹל יִתְּצֶנּוּ, כְּמוֹ שֶׁסָּמַךְ לוֹ ״וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת״, תַּ״ל וְשָׁב הַכֹּהֵן, וּבָא הַכֹּהֵן, נִלְמַד בִּיאָה מִשִּׁיבָה, מַה שִּׁיבָה חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ, אַף בִּיאָה חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ, וְאִם חוֹזֵר נוֹתֵץ, לֹא חָזַר טָהוֹר. וּמִנַּיִן שֶׁאִם עָמַד בְּזֶה וּבָזֶה חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ? תַּלְמוּד לוֹמַר וְאִם בֹּא יָבֹא, בַּמֶּה הַכָּתוּב מְדַבֵּר? אִם בְּפוֹשֶׂה בָּרִאשׁוֹן, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר, אִם בְּפוֹשֶׂה בַּשֵּׁנִי, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר, הָא אֵינוֹ אוֹמֵר וְאִם בֹּא יָבֹא אֶלָּא אֶת שֶׁבָּא בְסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן וּבָא בְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא פָשָׂה; זֶה הָעוֹמֵד מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ? יָכוֹל יִפְּטֹר וְיֵלֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב כָּאן וְטִהַר אֶת הַבַּיִת? תַּ״ל כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע — לֹא טִהַרְתִּי אֶלָּא הָרְפוּי, מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ? בִּיאָה אֲמוּרָה לְמַעְלָה וּבִיאָה אֲמוּרָה לְמַטָּה, מַה בְּעֶלְיוֹנָה חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ — דְּגָמַר לָהּ זֶהוּ שִׁיבָה זֶהוּ בִיאָה — אַף בַּתַּחְתּוֹנָה כֵּן וְכוּ׳, כִּדְאִיתָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים. גְּמָרוֹ שֶׁל דָּבָר אֵין נְתִיצָה אֶלָּא בְּנֶגַע הַחוֹזֵר אַחַר חֲלִיצָה וְקִצּוּעַ וְטִיחָה, וְאֵין הַחוֹזֵר צָרִיךְ פְּשִׁיוֹן. וְסֵדֶר הַמִּקְרָאוֹת כָּךְ הוּא: וְאִם יָשׁוּב, וְנָתַץ, וְהַבָּא אֶל הַבַּיִת, וְהָאוֹכֵל בַּבַּיִת, וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה, וְדִבֵּר הַכָּתוּב בָּעוֹמֵד בָּרִאשׁוֹן שֶׁנּוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ שֵׁנִי לְהֶסְגֵּרוֹ, וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי לְהֶסְגֵּרוֹ בָּא וְרָאָהוּ שֶׁפָּשָׂה, וּמַה יַּעֲשֶׂה לוֹ? חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ, חָזַר, נוֹתֵץ, לֹא חָזַר, טָעוּן צִפָּרִים; שֶׁאֵין בַּנְּגָעִים יוֹתֵר מִשְּׁלוֹשָׁה שָׁבוּעוֹת (ע׳ ספרא).

מ״ה וְנָתַץ אֶת־הַבַּיִת אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו וְאֵת כָּל־עֲפַר הַבָּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

מ״ו וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי הִסְגִּיר אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

כל ימי הסגיר אתו. וְלֹא יָמִים שֶׁקִּלְקֵל אֶת נִגְעוֹ; יָכוֹל שֶׁאֲנִי מוֹצִיא הַמַּחְלָט שֶׁקִּלְקֵל אֶת נִגְעוֹ, תַּ״ל כָּל יְמֵי׃

יטמא עד הערב. מְלַמֵּד שֶׁאֵין מְטַמֵּא בְּגָדִים; יָכוֹל אֲפִלּוּ שָׁהָה בְּכִדֵּי אֲכִילַת פְּרָס, תַּ״ל וְהָאוֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו, אֵין לִי אֶלָּא אוֹכֵל, שׁוֹכֵב מִנַּיִן? תַּ״ל וְהַשּׁוֹכֵב, אֵין לִי אֶלָּא אוֹכֵל וְשׁוֹכֵב, לֹא אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹכֵב מִנַּיִן? תַּ״ל **יכבס יכבס** רִבָּה; אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר אוֹכֵל וְשׁוֹכֵב? לִתֵּן שִׁעוּר לַשּׁוֹכֵב כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס (שם)׃

מ״ז וְהַשֹּׁכֵב בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְהָאֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו׃

מ״ח וְאִם־בֹּא יָבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי הִטַּח אֶת־הַבַּיִת וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃

ואם בא יבא. לְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי׃

וראה והנה לא פשה. מִקְרָא זֶה בָּא לְלַמֵּד בָּעוֹמֵד בְּעֵינָיו בָּרִאשׁוֹן וּבַשֵּׁנִי וּמַה יַּעֲשֶׂה לוֹ, יָכוֹל יְטַהֲרֶנּוּ, כְּמַשְׁמָעוֹ שֶׁל מִקְרָא ״וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת הַבַּיִת״, תַּ״ל כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע — לֹא טִהַרְתִּי אֶלָּא אֶת הָרְפוּי; וְאֵין רָפוּי אֶלָּא הַבַּיִת שֶׁהַקָּצָה וְהוּטַח וְלֹא חָזַר הַנֶּגַע — אֲבָל זֶה טָעוּן חֲלִיצָה וְקִצּוּי וְטִיחָה וְשָׁבוּעַ

שְׁלִישִׁי; וְכֵן הַמְּקֻרָּא נִדְרָשׁ: וְאִם בֹּא יָבֹא בַּשֵּׁנִי, וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא פָשָׂה, יְטִיחֶנּוּ — וְאֵין טִיחָה בְּלֹא חִלּוּץ וְקִצּוּי — וְאַחֲרֵי הִטּוֹחַ אֶת הַבַּיִת וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת הַבַּיִת, אִם לֹא חָזַר לְסוֹף הַשָּׁבוּעַ, כִּי נִרְפָּא הַנֶּגַע, וְאִם חָזַר, כְּבָר פֵּרֵשׁ עַל הַחוֹזֵר שֶׁטָּעוּן נְתִיצָה:

מ״ט וְלָקַח לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפֳּרִים וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב:

נ׳ וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחַת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים:

נ״א וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֶרֶז וְאֶת־הָאֵזֹב וְאֵת | שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֵת הַצִּפֳּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם בְּדַם הַצִּפּוֹר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבַּיִת שֶׁבַע פְּעָמִים:

נ״ב וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת בְּדַם הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפּוֹר הַחַיָּה וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב וּבִשְׁנִי הַתּוֹלָעַת:

נ״ג וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת וְטָהֵר:

נ״ד זֹאת הַתּוֹרָה לְכֹל־נֶגַע הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק:

נ״ה וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת:

נ״ו וְלַשְּׂאֵת וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת:

נ״ז לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהֹר זֹאת תּוֹרַת הַצָּרָעַת: {פ}

להורת ביום הטמא. אֵיזֶה יוֹם מְטַהֲרוֹ וְאֵיזֶה יוֹם מְטַמְּאוֹ (עי׳ ספרא):

פרק ט״ו

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:

ב׳ דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא:

כי יהיה זב. יָכוֹל זָב מִכָּל מָקוֹם יְהֵא טָמֵא, תַּ״ל מִבְּשָׂרוֹ, — וְלֹא כָל בְּשָׂרוֹ. אַחַר שֶׁחִלֵּק הַכָּתוּב בֵּין בָּשָׂר לָבָשָׂר זָכִיתִי לָדִין, טְמֵא בְּזָב וְטָמֵא בְּזָבָה, מַה זָּבָה מִמָּקוֹם שֶׁהִיא מִמַּמָּאָה טֻמְאָה קַלָּה — ״נִדָּה״ — מִמַּמָּאָה טֻמְאָה חֲמוּרָה — ״זִיבָה״ — אַף הַזָּב מִמָּקוֹם שֶׁמִּמַּמֵּא טֻמְאָה קַלָּה — ״קֶרִי״ — מִמַּמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה — ״זִיבָה״ (שם):

זובו טמא. לִמֵּד עַל הַטִּפָּה שֶׁהִיא מְטַמְּאָה; זוֹב דּוֹמֶה לְמֵי בָצֵק שֶׁל שְׂעוֹרִין, וְדָחוּי, וְדוֹמֶה לְלֶבֶן בֵּיצָה הַמּוּזֶרֶת, שִׁכְבַת זֶרַע קָשׁוּר, כְּלֹבֶן בֵּיצָה שֶׁאֵינָהּ מוּזֶרֶת:

ג׳ וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זוֹבוֹ אוֹ־הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא:

רר. לְשׁוֹן רִיר — שֶׁזָּב בְּשָׂרוֹ אֶת זוֹבוֹ כְּמוֹ רִיר, שֶׁיּוֹצֵא צָלוּל:

או החתים. שֶׁיּוֹצֵא עָב, וְסוֹתֵם אֶת פִּי הָאַמָּה, וְנִסְתָּם בְּשָׂרוֹ מִטִּפַּת זוֹבוֹ, זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ; וּמִדְּרָשׁוֹ: מָנָה הַכָּתוּב הָרִאשׁוֹן רְאָיוֹת שְׁתַּיִם וּקְרָאוֹ טָמֵא, שֶׁנֶּאֱמַר זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא, וּמָנָה הַכָּתוּב הַשֵּׁנִי רְאָיוֹת שָׁלֹשׁ וּקְרָאוֹ טָמֵא, שֶׁנֶּאֱמַר טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת זוֹבוֹ אוֹ הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא, הָא כֵּיצַד? שְׁתַּיִם לְטֻמְאָה, וְהַשְּׁלִישִׁית מַזְקִיקָתּוּ לְקָרְבָּן (נדה מ״ג: מגילה ח.):

ד׳ כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא וְכָל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו יִטְמָא:

כל המשכב. הֲרֵאוּי לְמִשְׁכָּב; יָכוֹל אֲפִלּוּ מְיֻחָד לִמְלָאכָה אַחֶרֶת, תַּ״ל אֲשֶׁר יִשְׁכַּב — אֲשֶׁר שָׁכַב לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא אֲשֶׁר יִשְׁכַּב — הַמְיֻחָד תָּמִיד לְכָךְ, יָצָא זֶה שֶׁאוֹמְרִין לוֹ ״עֲמֹד וַנַּעֲשֶׂה מְלַאכְתֵּנוּ״:

אשר ישב. יָשַׁב לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא אֲשֶׁר יֵשֵׁב עָלָיו, בַּמִּיחָד תָּמִיד לְכָךְ (שבת נ״ט):

ה׳ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

ואיש אשר יגע במשכבו. לְמֵד עַל הַמִּשְׁכָּב שֶׁחָמוּר מִן הַמַּגָּע, שֶׁזֶּה נַעֲשָׂה אַב הַטֻּמְאָה לְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים, וְהַמַּגָּע שֶׁאֵינוֹ מִשְׁכָּב אֵינוֹ אֶלָּא וְלַד הַטֻּמְאָה, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין (עי׳ ספרא):

ו׳ וְהַיֹּשֵׁב עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

והישב על הכלי. אֲפִלּוּ לֹא נָגַע — אֲפִלּוּ עֲשָׂרָה כֵּלִים זֶה עַל זֶה — כֻּלָּן מְטַמְּאִין מִשּׁוּם מוֹשָׁב, וְכֵן בְּמִשְׁכָּב:

ז׳ וְהַנֹּגֵעַ בִּבְשַׂר הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

ח׳ וְכִי־יָרֹק הַזָּב בַּטָּהוֹר וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

וכי ירק הזב בטהור. וְנָגַע בּוֹ אוֹ נְשָׂאוֹ, שֶׁהָרֹק מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא (עי׳ נדה נ״ה):

ט׳ וְכָל־הַמֶּרְכָּב אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא׃

וכל המרכב. אַע״פִּ שֶׁלֹּא יָשַׁב עָלָיו, כְּגוֹן הַתְּפוּס שֶׁל סְרָנָא, שֶׁקּוֹרִין ארצו״ן, טָמֵא מִשּׁוּם מֶרְכָּב, וְהָאַפָּף שֶׁקּוֹרִין סל״ויש טָמֵא טֻמְאַת מוֹשָׁב (עירובין כ״ז):

י׳ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יִטְמָא עַד־הָעָרֶב וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

וכל הנגע בכל אשר יהיה תחתיו. שֶׁל זָב; בָּא וְלִמֵּד עַל הַמֶּרְכָּב שֶׁיְּהֵא הַנּוֹגֵעַ בּוֹ טָמֵא וְאֵין טָעוּן כִּבּוּס בְּגָדִים, וְהוּא חֹמֶר בַּמִּשְׁכָּב מִבַּמֶּרְכָּב:

והנושא אותם. אֶת כָּל הָאָמוּר בְּעִנְיַן הַזָּב — זוֹבוֹ וְרֻקּוֹ וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ וּמֵימֵי רַגְלָיו וְהַמִּשְׁכָּב וְהַמֶּרְכָּב — מַשָּׂאן מְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים (עי׳ ספרא):

י״א וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע־בּוֹ הַזָּב וְיָדָיו לֹא־שָׁטַף בַּמַּיִם וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

וידיו לא שטף במים. בְּעוֹד שֶׁלֹּא טָבַל מִשֶּׁמְּאָתוֹ, וַאֲפִלּוּ פָּסַק מִזּוֹבוֹ וְסָפַר שִׁבְעָה וּמְחַסֶּר טְבִילָה, מְטַמֵּא בְּכָל טֻמְאוֹתָיו, וְזֶה שֶׁהוֹצִיא הַכָּתוּב טְבִילַת גּוּפוֹ שֶׁל זָב בִּלְשׁוֹן שְׁטִיפַת יָדַיִם, לְלַמֶּדְךָ שֶׁאֵין בֵּית הַסְּתָרִים טָעוּן בִּיאַת מַיִם, אֶלָּא אֵבֶר הַגָּלוּי כְּמוֹ הַיָּדַיִם (ספרא):

י״ב וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשָּׁטֵף בַּמָּיִם׃

וכלי חרש אשר יגע בו הזב. יָכוֹל אֲפִלּוּ נָגַע בּוֹ מֵאֲחוֹרָיו וְכוּ׳, כְּדַאֲיתָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים עַד ״מַגָּעוֹ שֶׁהוּא כְּכֻלּוֹ חֲיֵי אוֹמֵר זֶה הֶסֵּטוֹ״:

י״ג וְכִי־יִטְהַר הַזָּב מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהֵר׃

וכי יטהר. כְּשֶׁיִּפָּסֵק (שם):

שבעת ימים לטהרתו. שִׁבְעַת יָמִים טְהוֹרִים מִטֻּמְאַת זִיבָה, שֶׁלֹּא יִרְאֶה זוֹב, וְכֻלָּן רְצוּפִין (ספרא):

י״ד וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וּבָא | לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתָנָם אֶל־הַכֹּהֵן׃

ט״ו וְעָשָׂה אֹתָם הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹבוֹ׃ {ס}

ט״ז וְאִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

י״ז וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שִׁכְבַת־זָרַע וְכֻבַּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

י״ח וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחֲצוּ בַמַּיִם וְטָמְאוּ עַד־הָעָרֶב׃ {פ}

ורחצו במים. גְּזֵרַת מֶלֶךְ הִיא שֶׁתִּטְמָא הָאִשָּׁה בְּבִיאָה; וְאֵין הַטַּעַם מִשּׁוּם נוֹגֵעַ בְּשִׁכְבַת זֶרַע, שֶׁהֲרֵי מַגַּע בֵּית הַסְּתָרִים הוּא (נדה מ״א:):

י״ט וְאִשָּׁה֙ כִּֽי־תִהְיֶ֣ה זָבָ֔ה דָּ֖ם יִהְיֶ֣ה זֹבָ֑הּ בִּבְשָׂרָ֗הּ שִׁבְעַ֤ת יָמִים֙ תִּֽהְיֶ֣ה בְנִדָּתָ֔הּ וְכָל־הַנֹּגֵ֥עַ בָּ֖הּ יִטְמָ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃

כי תהיה זבה. יָכוֹל מֵאֶחָד מִכָּל אֲבָרֶיהָ, תַּ״ל וְהִיא גִּלְּתָה אֶת מְקוֹר דָּמֶיהָ — אֵין דָּם מְטַמֵּא אֶלָּא הַבָּא מִן הַמָּקוֹר׃

דם יהיה זבה בבשרה. אֵין זוֹבָהּ קָרוּי זוֹב לְטַמֵּא אֶלָּא אִם כֵּן הוּא אָדֹם (שם י״ט)׃

בנדתה. כְּמוֹ וּמִתְבֹּל יְנִדֵּהוּ (איוב י״ח) — שֶׁהִיא מְנֻדָּה מִמַּגַּע כָּל אָדָם׃

תהיה בנדתה. אֲפִלּוּ לֹא רָאֲתָה אֶלָּא רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה (ספרא)׃

כ׳ וְכֹל֩ אֲשֶׁר֩ תִּשְׁכַּ֨ב עָלָ֜יו בְּנִדָּתָ֗הּ יִטְמָא֙ וְכֹל֙ אֲשֶׁר־תֵּשֵׁ֣ב עָלָ֔יו יִטְמָֽא׃

כ״א וְכָל־הַנֹּגֵ֥עַ בְּמִשְׁכָּבָ֖הּ יְכַבֵּ֣ס בְּגָדָ֑יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃

כ״ב וְכָל־הַנֹּגֵ֕עַ בְּכָל־כְּלִ֖י אֲשֶׁר־תֵּשֵׁ֣ב עָלָ֑יו יְכַבֵּ֣ס בְּגָדָ֗יו וְרָחַץ֙ בַּמַּ֔יִם וְטָמֵ֖א עַד־הָעָֽרֶב׃

כ״ג וְאִם֙ עַל־הַמִּשְׁכָּ֔ב הוּא֙ אוֹ֙ עַל־הַכְּלִ֔י אֲשֶׁר־הִ֥וא יֹשֶׁ֖בֶת עָלָ֑יו בְּנָגְעוֹ־בוֹ֙ יִטְמָ֖א עַד־הָעָֽרֶב׃

ואם על המשכב הוא. הַשּׁוֹכֵב אוֹ הַיּוֹשֵׁב עַל מִשְׁכָּבָהּ אוֹ עַל מוֹשָׁבָהּ אֲפִלּוּ לֹא נָגַע בָּהּ, אַף הוּא בִּדַּת טֻמְאָה הָאֲמוּרָה בַּמִּקְרָא הָעֶלְיוֹן, שֶׁטָּעוּן כִּבּוּס בְּגָדִים׃

על הכלי. לְרַבּוֹת אֶת הַמֶּרְכָּב׃

בנגעו בו. אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא עַל הַמֶּרְכָּב שֶׁנִּתְרַבָּה מ״עַל הַכְּלִי״׃

בנגעו בו יטמא. וְאֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס בְּגָדִים, שֶׁהַמֶּרְכָּב אֵין מַגָּעוֹ מְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים (כלים פכ״ג)׃

כ״ד וְאִם֩ שָׁכֹ֨ב יִשְׁכַּ֜ב אִ֗ישׁ אֹתָהּ֙ וּתְהִ֣י נִדָּתָ֔הּ עָלָ֖יו וְטָמֵ֣א שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים וְכָל־הַמִּשְׁכָּ֥ב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּ֖ב עָלָ֥יו יִטְמָֽא׃ {ס}

ותהי נדתה עליו. יָכוֹל יַעֲלֶה לְרַגְלָהּ — שֶׁאִם בָּא עָלֶיהָ בַּחֲמִישִׁי לְנִדָּתָהּ לֹא יִטְמָא אֶלָּא שְׁלוֹשָׁה יָמִים כְּמוֹתָהּ — תַּ״ל וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים, וּמַה תַּ״ל וּתְהִי נִדָּתָהּ עָלָיו? מַה הִיא מְטַמְּאָה אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס, אַף הוּא מְטַמֵּא אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס (ספרא; נדה ל״ג)׃

כ״ה וְאִשָּׁ֗ה כִּֽי־יָזוּב֙ זוֹב֙ דָּמָ֔הּ יָמִ֥ים רַבִּ֖ים בְּלֹא֙ עֶת־נִדָּתָ֔הּ אוֹ֙ כִּֽי־תָזֹ֔וב עַל־נִדָּתָ֖הּ כָּל־יְמֵ֣י זוֹב֩ טֻמְאָתָ֨הּ כִּימֵ֤י נִדָּתָהּ֙ תִּֽהְיֶ֣ה טְמֵאָ֔ה הִֽוא׃

ימים רבים. שְׁלֹשָׁה יָמִים (ספרא)׃

בלא עת נדתה. אַחַר שֶׁיָּצְאוּ שִׁבְעַת יְמֵי נִדָּתָהּ׃

או כי תזוב. אֶת שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הַלָּלוּ׃

על נדתה. מֻפְלָג מִנִּדָּתָהּ יוֹם אֶחָד, זוֹ הִיא זָבָה, וּמִשְׁפָּטָהּ חָרוּץ בְּפָרָשָׁה זוֹ, וְלֹא כְּדַת הַנִּדָּה, שֶׁזּוֹ טְעוּנָה סְפִירַת שִׁבְעָה נְקִיִּים וְקָרְבָּן, וְהַנִּדָּה אֵינָהּ טְעוּנָה סְפִירַת נְקִיִּים, אֶלָּא שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ בֵּין רוֹאָה בֵּין שֶׁאֵינָהּ רוֹאָה. וְדָרְשׁוּ בְּפָרָשָׁה זוֹ י״א יוֹם בֵּין סוֹף נִדָּה לְתְחִלַּת נִדָּה, שֶׁכָּל שְׁלֹשֶׁת רְצוּפִין שֶׁתִּרְאֶה בְּאַחַד עָשָׂר יוֹם הַלָּלוּ תְּהֵא זָבָה׃

כ״ו כָּל־הַמִּשְׁכָּ֞ב אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּ֣ב עָלָיו֮ כֹּ֣ל יְמֵי֒ זוֹבָ֗הּ כְּמִשְׁכַּב֙ נִדָּתָ֣הּ יִהְיֶה־לָּ֔הּ וְכָל־הַכְּלִ֖י אֲשֶׁר־תֵּשֵׁ֣ב עָלָ֑יו טָמֵ֣א יִהְיֶ֔ה כְּטֻמְאַ֖ת נִדָּתָֽהּ׃

כ״ז וְכָל־הַנּוֹגֵ֥עַ בָּ֖ם יִטְמָ֑א וְכִבֶּ֤ס בְּגָדָיו֙ וְרָחַ֣ץ בַּמַּ֔יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃

כ״ח וְאִם־טָהֲרָ֖ה מִזּוֹבָ֑הּ וְסָפְרָ֣ה לָ֔הּ שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים וְאַחַ֥ר תִּטְהָֽר׃

כ״ט וּבַיּ֣וֹם הַשְּׁמִינִ֗י תִּקַּח־לָהּ֙ שְׁתֵּ֣י תֹרִ֔ים אוֹ֙ שְׁנֵ֣י בְנֵ֣י יוֹנָ֔ה וְהֵבִיאָ֥ה אוֹתָ֛ם אֶל־הַכֹּהֵ֖ן אֶל־פֶּ֥תַח אֹ֖הֶל מוֹעֵֽד׃

ל׳ וְעָשָׂ֤ה הַכֹּהֵן֙ אֶת־הָאֶחָ֣ד חַטָּ֔את וְאֶת־הָאֶחָ֖ד עֹלָ֑ה וְכִפֶּ֨ר עָלֶ֜יהָ הַכֹּהֵ֗ן לִפְנֵ֛י יְהוָ֖ה מִזּ֥וֹב טֻמְאָתָֽהּ׃

ל״א וְהִזַּרְתֶּ֣ם אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵ֔ל מִטֻּמְאָתָ֑ם וְלֹ֤א יָמֻ֙תוּ֙ בְּטֻמְאָתָ֔ם בְּטַמְּאָ֥ם אֶת־מִשְׁכָּנִ֖י אֲשֶׁ֥ר בְּתוֹכָֽם׃

והזרתם. אֵין נְזִירָה אֶלָּא פְּרִישָׁה וְכֵן נָזֹרוּ אָחוֹר (ישעיהו א׳), וְכֵן נְזִיר אֶחָיו (בראשית מ״ט):

ולא ימתו בטמאתם. חֲרֵי הַכָּרֵת שֶׁל מְטַמֵּא מִקְדָּשׁ קָרוּי מִיתָה:

ל״ב זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע לְטָמְאָה־בָהּ:

זאת תורת הזב. בַּעַל רְאִיָּה אַחַת, וּמַהוּ תּוֹרָתוֹ?

ואשר תצא ממנו שכבת זרע — חֲרֵי הוּא כְּבַעַל קֶרִי, טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב:

ל״ג וְהַדָּוָה בְּנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת־זוֹבוֹ לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם־טְמֵאָה: {פ}

והזב את זובו. בַּעַל שְׁתֵּי רְאִיּוֹת, וּבַעַל שָׁלוֹשׁ רְאִיּוֹת, שֶׁתּוֹרָתָן מְפֹרֶשֶׁת לְמַעְלָה: